

3. Predmetom konania bol záväzok žalovaného, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a dlžník v postavení spotrebiteľa, predmetná zmluva o úvere je zároveň spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastník je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka, a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti).

4. Uzavretú zmluvu súd zároveň podriadil aj pod právny režim zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom ku dňu uzavretia spornej zmluvy, nakoľko spotrebiteľským úverom sa na účely tohto zákona považuje (o.i.) aj dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru. Pokiaľ ide o spornú zmluvu, žalovaný má s poukazom na § 2 písm. a) citovaného zákona postavenie spotrebiteľa, keďže v konaní nebolo žalobcom tvrdené, a teda ani preukazované, že žalovanému bola pôžička poskytnutá na výkon zamestnania, povolania resp. podnikania a žalobca má s poukazom na § 2 písm. b) citovaného zákona postavenie veriteľa, keďže do právneho vzťahu so žalovanou vstupoval ako právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

5. Vzhľadom na skutočnosť, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným bol posúdený súdom ako spotrebiteľský a podradený pod režim zákona č. 129/2010 Z.z. súd podrobil uzavretú zmluvu súdnej kontrole v otázke splnenia zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a na tom základe súd zistil, že zmluva obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom. Žalovaný mal dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uvádza celkovú výšku, menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce čerpanie úveru (v zmluve je zrozumiteľne uvedené, aká je celková výška a mena poskytnutého spotrebiteľského úveru). Predmetná zmluva o úvere upravuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Pri posúdení náležitosti predmetnej zmluvy sa súd riadil eurokonformným výkladom a bral do úvahy čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, podľa ktorého zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

6. Žalobca úver zosplatnil dňa 27.02.2017 po tom, ako žalovaný bol v omeškaní so splátkami úveru, a k splateniu dlžného zostatku ho vyzval do 09.03.2017. Z prehľadu splátok vyplýva, že dlžná istina ku dňu zosplatnenia bola vo výške 1 823,60 Eur, zmluvný úrok vo výške 54,93 Eur a úrok z omeškania vo výške 1,40 Eur. V tejto časti súd žalobe vyhovel.

7. Žalobca si uplatnil úrok vo výške 11,50% ročne zo sumy 1 823,60 Eur od 28.02.2017 do zaplatenia. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Súd pritom vychádza z uznesenia ÚS IV 476/2012 z 18.09.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. S poukazom na vyššie uvedené súd priznal titulom zmluvného úroku sumu 170,31 Eur, čo predstavuje úrok ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti. Vo zvyšku uplatnených zmluvných úrokov z úveru súd žalobu zamietol.

8. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 10Co/136/2017, v ktorom odvolací súd uviedol: „Úrok z úveru predstavuje cenu peňazí z zmysle ceny obetovanej príležitosti

veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk a práve absentujúci zisk pokrýva veriteľovi úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ), keď „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha ku škode spotrebiteľa“ treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere, je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie, než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery (dobrej viery - neoficiálny preklad)“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“. Zákonodarca opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadlženia obyvateľstva z úverových vzťahov, keď z dôvodovej správy k novele nar. vl. SR č. 87/1995 Z. z., vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. vyplýva, že „Cieľom predkladaného návrhu je doceliť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa sice nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedlňuje neprímeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa, keď spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprímeraných ziskov...“. Je nepochybné, že za úver možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti), podľa jeho predstáv, poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť, avšak niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta) s tým, že uvedenej dispozície zákona sa evidentne dotýka dohoda o úrokoch po splatnosti, popri ďalších úrokoch za omeškание a ďalších sankciách, pričom ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprímeraný nárast dlhu, zákonite nastupuje otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách). Podľa názoru odvolacieho súdu je nesporné, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, je v neprospech žalovanej. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z. z.. Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania, sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaného, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu v ust. § 3a ods. 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z.. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny z čoho vyplýva, že rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania, patrí veriteľovi úrok, pričom jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru s tým, že s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Je nutné zároveň uviesť, že úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti

navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania, čím dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z uvedených dôvodov dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru.“

9. Žalovaný je v omeškaní s plnením peňažného dlhu, preto súd prisúdil žalobcovi aj úrok z omeškania a to vo výške 5% ročne zo sumy istiny 1 823,60 Eur od 28.02.2017 do zaplatenia a vo výške 5% ročne zo sumy úrokov 54,93 Eur od 28.02.2017 do zaplatenia, nakoľko žalobca uplatnil úroky z omeškania od 28.02.2017 súd ich priznal od tohto dňa. Ku dňu omeškania bola základná úroková sadzba ECB vo výške 0 %. Po zvýšení o 5% v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. výška úrokov z omeškania, na ktorú má žalobca nárok potom predstavovala 5 % ročne.

10. Žalovaný požiadal o možnosť úhrady dlžnej sumy v splátkach po 20-30 Eur mesačne, nakoľko je nezamestnaný a finančná situácia mu neumožňuje splácať dlh vo vyššej výške. Vzhľadom na predložené doklady zo strany žalovaného preukazujúce jeho osobné, majetkové a zárodkové pomery, zistenia súdu z príslušných registrov, že žalovaný je nezamestnaný a vzhľadom na výšku priznanej sumy 1.823,60 Eur (bez príslušenstva) súd žalovanému určil, že priznanú sumu bude uhrádzať v splátkach po 50,- Eur do 20. dňa v mesiaci. V danom prípade bude istina priznanej sumy uhradená pri výške povolených splátok do 3 rokov, čo súd vyhodnotil ako primeranú a súdnou praxou zaužívanú dobu a má za to, že splátky v takejto výške nezasiahnu neprimeraným spôsobom do práv žalobcu. Na ochranu žalobcu súd navyše povolil splátky pod hrozbou straty výhody splátok, a to tak, že ak čo i len jednu splátku žalovaný nezaplatí, má žalobca právo domáhať sa zaplatenia celého dlhu naraz, nakoľko sa stane splatným celý dlh.

11. Proti predmetnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie v rozsahu zamietnutej časti a rozsahu, v ktorom súd povolil žalovanému splácať dlh v splátkach vo výške 50 eur podal odvolanie žalobca, ktorý žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenom rozsahu zmenil a žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel. Svoje odvolanie žalobca odôvodnil podľa § 365 ods. 1 písm. h/ a f/ C.s.p. Ohľadom nárok na zaplatenie úroku aj po zosplatnení úveru uvádza, že strany si dohodli dobu trvania nároku na zmluvné úroky až do splatenia úveru, teda žalobca má nárok na zaplatenie úroku až do vrátenia finančných prostriedkov. V tomto smere žalobca poukazuje na § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, komentár IURA EDITION. Z ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov, čo potvrdzuje aj § 16 ods. 1 spotrebiteľského zákona. Z uvedeného vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi nemá oporu v právnych predpisoch. Žalobca ďalej poukazuje na § 497 Obchodného zákonníka, vychádzajúc z tohto ustanovenia, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to Čl už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje, v zmysle § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Pokiaľ ide o aplikáciu § 506 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako to vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa, a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka. Teda, odstúpením od zmluvy v zmysle § 506 Obchodného zákonníka zmluva od počiatku nezanikla a naďalej trvá právo veriteľa, a tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka, vrátiť dlžnú sumu spolu s úrokmi

z úveru. Tým nie je dotknutý nárok veriteľa na zákonný úrok z omeškania. Ďalej žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.2.2018 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/7/2018 zo dňa 31.5.2018 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/29/2018 z 16.8.2018 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/37/2018-185 z 20.12.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co/138/2017-83 z 27.03.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/116/2017 z 19.06.2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave 3Co/108/2017 z 29.05.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove, č.k. 11Co/36/2018-115 zo dňa 13.09.2018, uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 3Co/346/2017 zo dňa 28.09.2018, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/256/2018-134 zo dňa 28.12.2018, uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/4/2018-103 z 11.12.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 16Co/240/2018-136 z 27.11.2018, ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012 a ďalšie súdu známe rozhodnutia. V súvislosti s povolením žalovanému splácať dlh v splátkach žalobca má za to, že súd priznaním možnosti plnenia dlhu v splátkach po 50 Eur postupoval v rozpore so zákonom. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Namiesto určitej sankcie za to, že si žalovaný neplnil svoje zmluvné povinnosti, bol teda žalovaný touto formou za porušenie zmluvy „odmenený“. Pri určení mesačnej splátky vo výške 50 Eur bude žalovaný splácať iba istinu viac než 3 roky. Takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušením v konečnom dôsledku získajú možnosť splácať dlh v splátkach. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou Civilným sporovým poriadkom. Nie je možné prihliadnuť len na finančnú situáciu žalovaného, pretože žalobca má nepochybne právo, aby mu jeho pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote a je potrebné rešpektovať zásadu spravodlivosti uvedenú v čl. 2 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorej ochrana ohrozených a porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právo žalobcu nemôže byť porušené len preto, že žalovaný berie na seba záväzky v takej výške, že zjavne nie je schopný plniť ich. Žalobca má za to, že výška priznanej splátky je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky, pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania a takéto rozhodnutie nevedie k odstráneniu právnej neistoty. Hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému, ktorému platobnú povinnosť určil, priznať výhoda splátok, bude najmä - osobné a majetkové pomery strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného v konaní, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovaným, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, dobu, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa ... V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženosti záujmov oboch strán sporu v smere' faktického popretia právoplatne priznaných práv či možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu (rozsudok NS SR 7Cdo/116/2012 z 18.3.2013). Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mal žalovaný možnosť prejaviť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v akej takej výške, ktorá by bola primeraná jeho finančným možnostiam. Žalovaný v priebehu súdneho konania neprejavil žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť. Žalobca má za to, že v danom prípade nie sú naplnené odôvodnené dôvody pre priznanie plnenia v splátkach, zohľadňujúc výšku dlhu, ako aj ľahostajný prístup žalovaného k plneniu si svojich zmluvných povinností. Žalovaný dlhodobo ľahostajne pristupoval k plneniu si zmluvných povinností. Ide o skutočnosti, ktoré sú v rozpore s povolením splátok. Oprávnenie súdu priznať plnenie v splátkach je výnimočné oprávnenie a každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú výhodu dlžníka, ktorá však nesmie neprimerane zasahovať do právoplatne priznaných práv veriteľa. Ten totiž má vždy zaručené právo na uspokojenie priznaných nárokov v narušených súkromnoprávných vzťahoch. Z tohto hľadiska ide o zabezpečenie a realizáciu práva na súdnu ochranu veriteľa a zákonných záruk na definitívnu nápravu narušeného právneho vzťahu. Súdna judikatúra zdôrazňuje, že súd pripúšťajúci možnosť zaplatenia dlhu v splátkach musí presvedčivo zdôvodniť záver (vzhľadom k povahe prejednávanej veci k priznanému nároku, k osobným pomerom účastníkov a vzhľadom na plnenie si zmluvných povinností zo strany žalovaného) určiť splnenie dlhu v splátkach. Žalobca je toho názoru, že pri rozhodovaní o určení výšky splátok je potrebné právne ochraňovať obe strany sporu, a zabezpečiť aj reálne splnenie priznaného plnenia. uvedenom žalobca opätovne poukazuje aj na aktuálnu judikatúru, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Trnave čk. 24Co/322/2016-85 zo dňa 1.3.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave čk. 8Co/116/2017-64 zo dňa 30.1.2018, uznesenie Krajského súdu v Trnave čk. 23co/392/2017-77 z 28.5.2018.

12. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach a z dôvodov podaného odvolania podľa § 380 zák. č. 160/2015 Z.z., C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a podľa § 378 ods. 1 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v ním napadnutej časti rozsudku súdu prvej inštancie nie je dôvodné.

13. Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 C. s. p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 C. s. p.).

14. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil odvolací súd odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p.

15. V súvislosti s nepriznaním nároku na úrok po zosplatnení úveru poukazuje odvolací súd na to, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súď takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s

protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou (pozri ďalej). Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka (porovnaj s rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014).

16. Ohľadne umožnenia žalovanému splácať dlžnú sumu v splátkach odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie v konaní dostatočne skúmal situáciu strán sporu a špecifiká danej veci na to, či môže poskytnúť žalovanému na splatenie dlžnej čiastky výhodu splátok. Hľadiskami pre úvahu súdu, či môže žalovanému, ktorého platobnú povinnosť určil, priznať výhodu splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného aj v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé. V prejednávanej právnej veci je žalovanému uložená povinnosť plnenia 1.823,60 eur s príslušenstvom, žalovaný v konaní predloženými dokladmi preukázal, že jeho majetkové, zárobkové a osobné pomery mu neumožňujú splatenie platobnej povinnosti jednorázovo. Počas konania žalovaný nenamietal svoj dlh, nevyhýbal sa súdnemu konaniu a prejavil snahu splatiť žalobcovi svoj dlh, na čo súd prvej inštancie pri umožnení splatenia dlhu v splátkach aj prihliadol. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí taktiež vzal na zreteľ aj výšku priznaného dlhu a osobu žalobcu, keďže je nepravdepodobné, že by priznanie výhody splátok žalovanému žalobcu ohrozilo, resp. by mu mohla vzniknúť týmto spôsobom škoda.

17. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania priznal v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p., § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).